

Klávesový synthesizer

NOVATION ULTRANOVA

Ondřej Říha
vibes@music-store.cz

Produkty firmy Novation asi mnohým z vás není třeba představovat. Její portfolio v oblasti MIDI kontrolerů a MIDI keyboardů je široké. Za zmínku stojí revoluční technologie Automap, za kterou Novation získal celou řadu ocenění. Její využití v MIDI kontrolerech Novation SL, Zero SL a Nocturn umožňuje jednoduchou a rychle přístupnou práci s parametry VST pluginů. Novation Launchpad zase ocení majitelé sequenceru Ableton Live. Novation je však známý i výrobou analogových synthesizerů Drum station, BassStation, VA synthesizerů A-station, K-Station, Nova a Supernova. První dva z nich byly předělány i do SW podoby a jsou dostupné jako pluginy. Nova a vlajková loď Supernova jakoby zůstaly zapomenuty. Ne na vždy... Nyní přichází jejich reinkarnace v podobě Ultranova.

PRVNÍ SEZNÁMENÍ

Novation Ultranova se dodává v pevné papírové krabici spolu s adaptérem a dynamickým mikrofonem, který poslouží jako carrier signál pro vocoder. Barevné provedení navazuje na slavnou éru Novation VA synthesizerů. Ultranova je tedy opět tmavě modrá a ladí do série Supernovy. Klaviatura Ultranova je tříoktávová, rychlostně citlivá, nechybí aftertouch. Je dobře hratelná, má příjemný odpor a je rychlá. Rozhodně patří k těm lepším, které v dnešní době na nástrojích najdete. Efektivní jsou i modře pod-

svícená kolečka modulace a pitchbandu. Ovládací panel je přehledně rozdělen do tří sekcí. Sekce Global nabízí konektor pro připojení mikrofonu, potenciometry pro nastavování hlasitosti, tlačítka pro nastavení globálních funkcí nástroje a tlačítka pro transpozici po oktávách. Sekce MODE/SOUND slouží pro výběr módu nástroje. Zde vybíráte mezi sekcí synthesizeru, patch browseru a nebo módem Automap. Sekce CONTROL obsahuje ovládací prvky pro změnu zvuku. V jejím středu dominuje dlouhý dvouřádkový display známý

z řady Novation SL. Display je přehledný a dobře čitelný. Poskytuje důležité informace pro úpravu zvuku. Tlačítka Ultranova jsou vyrobená z tvrdé gumy, aktivní stav znázorňuje červené podsvětlení. Nad displayem najdete 8 otočných enkodérů pro úpravu zvuku. Enkodéry mají jemné krokování, navíc jsou i dotykové, takže zároveň plní funkci tlačítek. Rozhodně je to zajímavý nápad, který rozšiřuje modulační schopnosti nástroje. Díky nekonečným enkodérům můžete parametry okamžitě modifikovat bez zbytečných skoků. Matrice pod display-

em nabízí okamžitý přístup k jednotlivým částem synthesizeru, umožňuje aktivaci vocoderu, arpeggiatoru, hraní akordů a režimu ANIMATE pro úpravu zvuků při živé hře. Posledním prvkem, který stojí za zmínku, je velký enkodér, standardně naroutovaný na filtr oscilátorů. Zadní strana nástroje nabízí dva mono vstupy, čtyři mono výstupy, SPDIF výstup, připojení na sluchátka, MIDI trojici, USB konektor pro napájení a komunikaci, napájecí konektor, který využijete, pokud nechcete mít Ultranova připojenou přímo k počítači. I přesto, že nástroj působí dost plastově, celkové provedení Ultranova je účelné, s přehledně rozvrženými ovládacími prvky. Navíc oceníte jeho váhu, váží pouhých 3,6 kilogramů.

SYNTEZA A JEJÍ MOŽNOSTI

Jak už bylo uvedeno, Ultranova navazuje na architekturu Supernovy. Jedná se o klasickou subtraktivní syntézu, obohacenou o wavetable syntézu. K dispozici jsou tři oscilátory, šumový oscilátor, 2 filtry, 6 obálek, 3 LFO, 5 efektních cest a 20 modulačních slotů. Nástroj není multiitimbrální, nabízí však polyfonii osmnácti hlasů pro každý zvuk. I když architektura nástroje nepřináší nic nového, najdeme zde i několik zajímavostí, které určitě stojí za zmínku. Pojdme se na architekturu nástroje podívat blíže.

Oscilátory - Ultranova nabízí kromě klasických průběhů, také i 20 digitalizovaných vzorků (emulujících klasické nástroje) a 40 vzorků wavetable syntézy. Každá wave tabulka umožňuje libovolně přehrávat zvuk uvnitř vlny z devíti míst. Tím nám vzniká 136 kombinací. Další možností je přivést signál na vstup nástroje a použít ho jako vlnový průběh pro oscilátor. Oscilátory lze mixovat mezi sebou

s možností přimíchání šumu. Zvuk můžete nabrousit parametrem Hardness. Density zase kopíruje stejný průběh a mírně ho posune, tím vzniká ještě tučnější zvuk. Možnosti rozladování, vibráta, fázového posunu jsou samozřejmostí. Co z toho vyplývá? Čekejte neomalený, drzý, tučný zvuk, ale k tomu se ještě dostaneme.

Filtry - Ultranova nabízí dva filtry se šesti druhy routování. Zajímavými parametry je „Filter Distortion Type“, který zvuku dodá ještě více zkreslení, dále pak „Filter Frequency link“, kdy můžete svázat průběhy dvou filtrů k sobě a pak změnou frekvence nebo rezonance ovlivňujete oba zároveň. Takže pokud máte první filtr jako LF a druhý jako HF, získáte tak pevný shelf, který nemění svou amplitudu, ta zůstává stejná, jen se mění společná frekvence.

Obálky - Příjemným zjištěním pro mě bylo, že Ultranova je vybavena šesti ADSR obálkami.

První dvě standardně řídí hlasitost a filtr, zbylé čtyři můžete použít na modulaci libovolných parametrů synthesizeru. Zajímavostí jsou parametry Attack a Decay Slope, které zjemňují průběh nájezdu a dozvuku zvuku. Možnost opakování obálky hlasitosti pro dosažení zadržávání se zvuku a nebo retriggerování obálky pomocí dotykových knobů.

LFOs - 3 nízkofrekvenční oscilátory lze použít jako unipolární (mění zvuk pouze v kladných nebo v záporných hodnotách), tak i bipolární (mění zvuk v obou hodnotách). Velkým plusem jsou alternativní průběhy. Máte na výběr z několika rytmických sekvencí, melodických linek nebo průběhů laděných do akordů. Možná zde vidíte podobnost s arpeggiátorem. Je to tak, avšak všechny LFO průběhy jsou součástí modulační matrice a vy jimi můžete modulovat, na co si vzpomenete. U editace LFO nechybí posun fáze oscilátoru, zjemňování amplitudových

■ Pohledy na rozhraní VST Editoru: efektová jednotka & hlavní obrazovka

rozdílů pomocí parametru Slew, synchronizace na tempo a celý zvuk, fade-in a fade-out pro postupné najíždění a ztlumování LFO a také i posouvání startu LFO parametrem Delay.

Modulační matrice - Nyní se dostáváme k velkému potenciálu nástroje, k modulační matici. Ta obsahuje 20 slotů. Každý z nich umožňuje dvěma zdroji ovlivňovat celkem 60 parametrů. Jako zdroj můžete použít modulační kolečka, klávesnici, aftertouch, velocity, LFO a obálky. Pokud používáte k editaci SW editor, vždy máte přehled, jestli je vybraný zdroj použit i v jiných modulačních slotech.

Ke změně zvuku můžete použít i otočné enkodéry. Modulační matrice je přímočará, dobře ovladatelná z nástroje a využijete ji hlavně při živém hraní.

Efektová jednotka - Pokud máte nějakou zkušenost se Supernovou, jistě si vybavíte, že právě propracovaná efektová jednotka bylo to, co dávalo nástroji osobitý zvuk. Ultranova disponuje pěti sloty, do kterých lze nahrát efekty equalizer, panning, compressor, delay, chorus, distortion, reverb a gator. Routování je poměrně propracované. Jednotlivá schémata udávají, kolik slotů bude zapojeno sériově a kolik paralelně plus poměr zpětné vazby mezi nimi. Množství parametrů efektů je omezené, presetů poskovno, ale o to rychleji se dostanete k požadovanému výsledku.

ARPEGGIATOR, CHORDER, VOCODER

Ultranova je vybavena i jednoduchým arpeggiátorem s 33 patery s možností nastavení gate time. Synchronizace přes MIDI je samozřejmostí. Chorder zas nabízí jednoduchým způsobem nastavit až desetihlasý akord. 16-ti pásmový vocoder použijete na vytváření robotických hlasů. Jako primární zdroj signálu slouží dynamický mikrofon, dodávaný s Ultravovou. Můžete však použít jakékoliv zařízení přivedené na vstup nástroje. Nastavení vocoderu poskytuje

úpravu poměru zpracovaného signálu s nezpracovaným, šířku stereu a potlačení sykavek.

ULTRANOVA JAKO ZVUKOVÁ KARTA

Další zajímavou vlastností, která není standardem u jiných synthesizérů, je možnost použít Ultranova jako zvukovou kartu. Zkoušel jsem ve Windows jako primární zvukové zařízení nastavit Ultranova a pustit mp3 ve Winampu. Vše fungovalo bezchybně. Potenciometr ovlivňuje poměr mezi hlasitostí mp3 a Ultravou. Krajní levá hodnota přehrává zvuk jen z počítače (případně z Line-In), pravá zvuk z Ultravou. Střední hodnota potenciometru přehrává zvuk z obou zařízení zároveň. Samozřejmostí jsou multiklientské ovladače (pro přehrávání zvuku ve více otevřených aplikacích), tak i ASIO ovladače. Ty umožňují plnohodnotně přehrávat zvuk v sequenceru s nízkou latencí. Využití Ultravou jako zvukové karty se nabízí v případě, že hodně cestujete s notebookem, chcete skládat a nemáte externí zvukovou kartu, anebo v případě, že s hudbou teprve začínáte a nechcete do vybavení investovat příliš peněz.

SW EDITOR

K ovládání Ultravou pomocí počítače budete potřebovat tři programy. Manažer presetů a zvukových bank, softwarový editor pro úpravu zvuků

■ Pohledy na rozhraní VST Editoru: nastavení filtrů & touch animate

a Automap software pro řízení VST pluginů. Bohužel vše musíte instalovat zvlášť. Editor je dostupný pouze jako VST instrument, není tedy ve verzi stand-alone, což vidím jako nevýhodu. Aktuální verzi SW najdete na stránkách výrobce. Po nainstalování SW pro správu zvuků se editor spojí s Ultrano-
vou a zjistí si aktuální verzi firmwaru. Pokud je starší, automaticky provede update systému. Práce v editoru je jednoduchá a přímočará. Škoda jen, že některé grafické prvky mají pouze informativní charakter a neumožňují editaci, ovládání by se zjednodušilo.

AUTOMAP

Je příjemné, že Novation zainvestoval své revoluční řešení ovládání softwarových pluginů i do Ultranova. Po nainstalování Automapu systém proscanuje adresář s VST pluginy, zjistí dostupné parametry pro každý plugin a namapuje je CC kontrolerům. Po otevření VST pluginu v sekvenceru se Ultranova přepne do režimu MIDI ovladače. Na display Ultranova se zobrazují parametry pluginu. Pokud se nevejdou na obrazovku displaye, tlačítko pro pohyb na další stránku se rozsvítí. Pokud vám automatické přiřazení parametrů VST pluginu nevyhovuje, máte možnost ho vymazat a nastavit si jednotlivé kontrolery podle vašich potřeb. Samozřejmostí je ukládání průběhů změn do automatizačních stop, které pomocí Automapu uděláte.

ZVUK

Hodnotit zvuk je vždy složité. V případě Ultranova dvojnásob. Zvuk Ultranova je specifický a věřím, že

se nezalíbí všem. Tentokrát nečekejte žádná akustické klavíry, orchestrální smyčce. I přes to, že má Ultranova nasamplované vzorky akustických a elektrifikovaných nástrojů, určitě to není její hlavní pole působnosti. V této oblasti zní zvuky tupě a dutě. Také bych se vzdal tučných analogových leadů,

hutných basů a vůbec všeho, co chcete, aby trčelo z nahrávky. Pokud však hledáte drzého neomaleného syčáka, jste na správné adrese. Silnou stránkou Ultranova jsou syntetické barvy, morfované pady, stacatové zvuky, sekvence dosažené alternativními průběhy LFO a gateovaných efektů. Ultranova hraje dobře ve středních pásmech, je kovová, špinavá, rozladěná fázovými posuny.

V tomto případě by určitě excelovala v dubstepových a nebo techno stylech. Na druhou stranu však umí být tenká, cinkavá, jemná s pocitem odcizenosti. Zde bych viděl uplatnění v ambientu, trance a experimentálních stylech. Charakter zvuku je opravdu unikátní, moderní, ale vybočuje, a s tím je třeba od začátku počítat.

ZÁVĚR

Myslím, že se Novationu povedl vyrobit zajímavý synthesizer za příznivou cenu. Zhruba za 13 000,- Kč získáte tři výrobky v jednom. Kvalitní synthesizer, MIDI kontroler s inteligentním rozhraním AUTOMAP a zvukovou kartu, přes kterou můžete přehrávat třeba filmy. Navíc je nástroj lehký, má dobrou klaviaturu a přehledný display. Ovládání je přímočaré, VST editor pomůže vytěžit z nástroje maxi-

Novation Ultranova

- **Doporučená cena: 14 536,- Kč**
- **Distributor: K-Audio Impex**
Kardašovská 626, 190 00 Praha 9
Tel.: 266-610-529
gong@k-audio.cz, www.k-audio.eu
- **www.novationmusic.com**

- **Více online: Cestu po audio ukázkách schopností Novation Ultranova doporučujeme začít například tímto oficiálním promo videem: http://www.youtube.com/watch?v=EhaMsKb77_4**

mum. Záleží na vás. Velkou nevýhodou je chybějící multi-timbrální režim. Nezahrajete si tak více zvuků na jednou, ale s tím se dá žít. Ultranova bych doporučil začínajícím hudebníkům, kdy dostanou vše potřebné v jednom. Pokud patříte do oblasti profesionálů, je to na vás. Zvuk Ultranova je nezaměnitelný, ale nehodí se ke všemu. Každopádně vám doporučím si ji vyzkoušet.

Digitální piano, 88 dřevěných kláves se "slonovinovým povrchem" nový typ RM3 Grand mechaniky 96 hlásá polyfonie 1 stopý sequencer na 15.000 not 3 pedály (Damper-half, Soft, Sostenuto) 2x výstup pro sluchátka, výstup USB (to Host, to Device) výstup MIDI in/out, metronom, výkon 2x15W reproduktory 2x12cm a 2x5cm rozměry: 137x46x88cm, 59kg povrchové úpravy: černá polomat, palisandr, třešeň

Doporučená cena 42.900,-Kč

Dovoz a distribuce:
Praha Music Center spol. s r.o.
www.pmc.cz

Skutečné koncertní piano bez kompromisů!

KAWAI CA13

